

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoEk/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914214633
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6914214633.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a sudcov JUDr. Vladimíra Šalamúna a Mgr. Stanislavy Salajovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advocate, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: A. B., narodený XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XX, o vymoženie 589,04 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 18Er/1291/2014-34 zo 17. marca 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 18Er/1291/2014-34 zo 17. marca 2022 **z r u š u j e a v r a c i a** vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „exekučný súd“ alebo „súd prvej inštancie“ resp. „okresný súd“) odvolaním napadnutým uznesením č. k. 18Er/1291/2014-34 zo 17. marca 2022 exekúciu zastavil (I. výrok) a oprávnenému uložil povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému, PhD. trovy exekúcie (II. výrok).

1.1 V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie, ktorým žiadal vymôcť sumy 589,04 Eur s príslušenstvom na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a. s. zo dňa 29. 01. 2014, č. k. SR 07973/13, ktorým bol povinný zaviazaný na plnenie na základe zmenky vystavenej na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. Súdny exekútor dňa 18. 11. 2014 doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Oprávnený v priebehu exekučného konania predložil fotokópiu zmenky z 27. 05. 2011, zmluvy o úvere zo dňa 27. 05. 2011 vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru a následne aj rozhodcovskej zmluvy uzavretej taktiež dňa 27. 05. 2011. Na takto predložené listiny poukázal aj vo svojom doplnení návrhu na vykonanie exekúcie zo dňa 21. 1. 2016.

1.2 Súd prvej inštancie zistený skutkový stav posudzoval podľa § 243f ods. 1, 6, § 39 ods. 4, § 57 ods. 1 písm. m) zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej v texte aj „Exekučný poriadok“) v znení účinnom do 31. 03. 2017, § 52 ods. 1, 3, 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo len „OZ“), § 1 ods. 2, § 2 písm. a), § 9 ods. 2 písm. j), y), § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 27. 05. 2011, t. j. ku dňu uzavretia úverovej zmluvy (v ďalšom len „zákon o spotrebiteľských úveroch“)

1.3 Okresný súd zistil, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, z ktorého vyplýva, že vymáhaný nárok bol priznaný oprávnenému ako nárok zo zmenky. Rozhodcovská zmluva, z ktorej rozhodcovský súd vyvodil svoju právomoc konať a rozhodnúť v spore medzi účastníkmi konania, sa nachádza na samostatnej listine, ktorá je vo svojom záhlaví zreteľne označená ako rozhodcovská zmluva.

Rozhodcovská zmluva je datovaná dňom 27. 05. 2011, teda dňom, kedy bola uzavretá aj zmluva o úvere. Na zmluve sa nachádza vlastnoručný podpis povinného, ako aj mandatára konajúceho v mene oprávneného. Rozhodcovská zmluva bola zjavne uzatvorená zároveň s uzavretím zmluvy o úvere. Podľa čl. II. zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde. V tomto prípade rozhodcovské konanie má byť vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných pravidiel Stáleho rozhodcovského súdu. Podľa písm. b) daného článku spory mohli byť riešené aj pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zák. č. 99/1963 Zb.). Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporov o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj sporu, ktorý vznikne z dohody o vyplnení zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.

1.4 Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že podľa čl. I zmluvy sa rozhodcovským súdom na účely tejto zmluvy rozumie Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761. Rozhodcovská zmluva v danom prípade zjavne nebola vymienená povinným, keďže návrh rozhodcovskej zmluvy sa nachádzal na predtlačenom formulári, ktorý vypracoval oprávnený. Rozhodcovská zmluva nesplývala s ostatnými zmluvnými dojednaniami a aj technicky tvorila samostatnú listinu. Listina je zreteľne označená za rozhodcovskú zmluvu, preto aj priemerne pozornému čitateľovi by muselo byť jasné, že má pred sebou listinu odlišnú od zmluvy o úvere. Povinný po oboznámení sa so znením rozhodcovskej zmluvy mohol a nemusel túto potvrdiť svojim podpisom, teda mal reálnu možnosť odmietnuť rozhodcovskú zmluvu, ktorá mu bola predložená. Odmietnutie uzavrieť rozhodcovskú zmluvu by nemalo vplyv na obsah zmluvného vzťahu vzniknutého zo súbežne uzavretej zmluvy o úvere. Pokiaľ povinný podpísal úverovú zmluvu a zároveň podpísal aj rozhodcovskú zmluvu, nie je dôvod pochybovať o jeho vôli pristúpiť aj na túto osobitnú zmluvnú podmienku. V tomto smere teda ide o individuálne dohodnutú zmluvnú podmienku. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy súdnej kontrole nepodliehajú zmluvné dojednania, ktoré sú individuálne dohodnuté. Z tohto dôvodu podľa súdu prvej inštancie uzavretú rozhodcovskú zmluvu nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá by bola neplatná s ohľadom na znenie ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Za tohto stavu súd prvej inštancie konštatoval, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená platne dojednanou rozhodcovskou zmluvou. Vydaný rozhodcovský rozsudok má zásadne rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu, preto predložený rozhodcovský rozsudok sa z tohto pohľadu považuje za spôsobilý exekučný titul.

1.5 Ďalej súd prvej inštancie zistil, že medzi oprávneným a povinným bola dňa 27. 05. 2011 uzavretá zmluva o úvere. Súd prvej inštancie uviedol, že je mu z jeho rozhodovacej činnosti známe, že oprávnený v obdobných prípadoch vystupuje opätovne, preto je nepochybné, že zmluvu uzatváral ako dodávateľ v rámci svojej obchodnej činnosti (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Z obsahu uzavretej zmluvy na druhej strane podľa súdu prvej inštancie nevyplýva, že by povinný ako dlžník do zmluvného vzťahu s oprávneným vstupoval v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti, preto ho treba považovať za spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Z uvedeného podľa súdu prvej inštancie vyplýva, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle vyššie citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zároveň je potrebné ustáliť aj to, či sa zmluva súčasne považuje za zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Nie je pochybné, že oprávnený dočasne poskytol povinnému peňažné prostriedky vo forme úveru. Zmluva sa považuje za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v tom prípade, ak na strane dlžníka vystupuje dlžník spĺňajúci charakteristiku podľa § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, t. j. ide o fyzickú osobu, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania dlžníka ťaží toho, kto tak tvrdí. Bezpečným preukázaním

nemôže byť len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania (povolania), ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je zamestnanie (povolanie) prijímateľa úveru a aký konkrétny súvis má s takýmto zamestnaním či povolaním, uzavretie príslušnej zmluvy. Vymedzenie účelu - poskytnutie úveru „na výkon zamestnania“ v spojení s nedostatkom akejkoľvek aktivity oprávneného má taký vplyv, ako by v zmluve nebol účel úveru vymedzený vôbec. Súd prvej inštancie mal ďalej za to, že je mu navyše skutočnosťou známou z jeho úradnej činnosti, že v zmluvných formulároch oprávneného sa v obdobných prípadoch v drvivej väčšine prípadom uvádza, že úver sa poskytuje na účely zamestnania, resp. povolania, a to aj v prípadoch, ak sú klienti trvale nezamestnaní, prípadne pracovne neaktívni ľudia v dôchodkovom veku. Slovenská obchodná inšpekcia prax oprávneného, pri ktorej došlo k zaškrtnutiu kolónky „zamestnania“ bez reálneho stotožnenia zamestnania spotrebiteľa a zistenia, aký konkrétny súvis s takýmto zamestnaním, resp. s predmetom činnosti spotrebiteľov má uzatvorenie konkrétnej zmluvy, v minulosti opakovane vyhodnotila ako nekalú obchodnú praktiku, ktorá je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a podstatne narušuje, alebo môže narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa vo vzťahu k poskytovanej službe. Oprávnený bol za takéto konanie opakovane sankcionovaný pokutami, pričom rozhodnutia správneho orgánu boli v správnom súdnom procese následne odobrené aj z pohľadu dodržania zákonnosti (viď napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/13/2014, sp. zn. 4Sžo/39/2014, sp. zn. 8Sžo/45/2014). Samotné zaškrtnutie príslušného políčka o tom, že úver sa poskytuje na výkon zamestnania, z uvedených dôvodov súd prvej inštancie nepovažoval za dôkaz preukazujúci tvrdenú skutočnosť. Vzhľadom na absenciu iných dôkazov v tomto smere dospel súd prvej inštancie k záveru, že úver bol poskytnutý povinnému na iný účel ako na výkon zamestnania, preto sa uzavretá zmluva o úvere považuje za spotrebiteľský úver podľa zákona č. 129/2010 Z. z.

1.6 Na záver súd prvej inštancie konštatoval, že v rozhodcovskom konaní taktiež nebolo zohľadnené, že zmluva o úvere neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, ako ani údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) a y) zákona o spotrebiteľských úveroch, preto sa mal úver považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch). Nakoľko v rozhodcovskom konaní nebolo prihliadnuté na rozpor uplatneného nároku so zákonom, súd prvej inštancie zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku.

1.7 O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku s použitím § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom len „CSP“) rozhodol tak, že súdny exekútor má voči oprávnenému nárok na náhradu trov exekúcie, z dôvodu, že oprávnený zaviniel zastavenie exekúcie.

2. Proti uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Vyjadril názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

2.1 V odvolaní oprávnený výslovne odmietol posudzovanie povinného ako spotrebiteľa. Oprávnený poukázal na skutočnosť, že dňa 27. 05. 2011 uzavrel s povinným zmluvu o úvere č. 618301565, na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver na účel zamestnania. Povinný v zmluve o úvere uviedol a aj osobitne podpísal vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel (ďalej v texte aj ako „zmluva o úvere“). Po citácii § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch uviedol, že spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Dôležité teda je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel povinný poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Oprávnený v danom prípade pri poskytnutí úveru vychádzal z vyhlásení povinného, že ide o úver poskytnutý na výkon zamestnania. Povinný toto svoje vyhlásenie potvrdil svojím osobitným podpisom v zmluve o úvere. Skutočnosť, na čo konkrétne bol povinným následne poskytnutý úver aj využitý, oprávnený neskúma, nakoľko je to pre neho už nepodstatná informácia. Povinný ako dlžník navyše nemá zo žiadneho zákona informačnú povinnosť voči veriteľovi, aby preukazoval skutočné použitie finančných prostriedkov. Oprávnený preto z titulu platnej legislatívnej úpravy nie je toho názoru, že musí vedieť či povinný (dlžník) v praxi naozaj použil finančné prostriedky na rovnaký účel ako deklaroval v zmluve o úvere.

2.2 Oprávnený ďalej uviedol, že zákon o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že žiadateľ o úver v čase poskytnutia úveru na podnikanie, zamestnanie alebo povolanie, musí byť podnikateľom alebo zamestnaný. Preto pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je úplne postačujúci prejav vôle uvedený v zmluve. Zákonodarcu v zákone o spotrebiteľských úveroch upravil špeciálne prípady, keď záujemca o úver ešte nie je podnikateľom, ani zamestnaný, avšak má záujem využiť úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. V prípade postavenia oprávneného treba akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s povinným vstupoval. Argumentácia oprávneného v tomto smere je napokon v plnom súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa. Pri výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (ESD, C-464/01, vo veci E. F. proti Bay Wa AG publikovaný o.i. v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 468 - 469). Obdobne, pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá vieru je všeobecným princípom zmluvného práva (Bundesgerichtshof, SRN, 22.12.2004, VIII ZR 91/04 publikovaný o.i. v Eliáš, K. a kol.: Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. svazek. § 1 – 487. Praha, Linde 2008, s. 324; Selucká, M. Ochrana spotřebitele v soukromém právu. 1. vydání. Praha : C. H. Beck 2008, s. 54). Oprávnený vstúpil do právneho vzťahu s povinným na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon zamestnania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Na preukázanie uvedenej skutočnosti oprávnený poukázal na dodatok k zmluve o úvere zo dňa 18. 02. 2011, prostredníctvom ktorého povinný vyhlásil, že peňažné prostriedky vo výške 400, Eur použije na „nákup technických zariadení za účelom výkonu zamestnania“. Povinný následne k tomuto vyhláseniu pripojil svoj podpis na znak súhlasu. Odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. 03. 2017, sp. zn. 21 CoE/378/2016-53.

2.3 V súvislosti s namietanou nesprávnosťou rozhodnutia oprávnený v odvolaní poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 20. 02. 2020, sp. zn. II. ÚS 299/2019-44. Vychádzajúc z princípu preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou (I. ÚS 640/2014) preto pri posudzovaní nárokov zo zmenky, ktorá vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, je potrebné mať na pamäti, že ide o judikovaný nárok a že zmenka bola vystavená v súvislosti s reálne poskytnutým plnením alebo službou. Preto by bolo ústavne neudržateľné a nespravodlivé, ako aj v rozpore s čl. 20 ods. 1 Ústavy, ak by v takomto prípade oprávnený, v exekučnom konaní disponujúci riadnym exekučným titulom, nedostal príležitosť súdnou cestou vymôcť protihodnotu za reálne poskytnuté plnenie alebo službu len z dôvodu toho, že akcesoricky k hlavnému záväzku zmluvne dojednal ďalšie kvantifikovateľné a reálne oddeliteľné nároky, ktoré svojou povahou sú neprijateľné, a preto sa im súdna ochrana neposkytuje. V zmysle uvedeného oprávnený zastával názor, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď aplikoval ustanovenie § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku a exekučné konanie zastavil.

2.4 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti oprávnený navrhol, aby súd druhej inštancie podľa ustanovenia § 389 CSP v platnom znení napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Povinný sa k odvolaniu oprávneného nevyjadril.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania v zmysle 362 ods. 1 CSP a zistení, že spĺňa náležitosti v zmysle § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania v zmysle § 379, § 380 CSP, viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie v zmysle § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP vec prejednal a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vrátil vec v súlade s § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 243b ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

6. Podľa § 243f ods. 1 a 4 Exekučného poriadku v exekučných konaniach, ktoré sa začali pred účinnosťou tohto zákona a v ktorých sa odo dňa účinnosti tohto zákona vyžadujú pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie náležitosti podľa § 39 ods. 4 je oprávnený povinný doplniť návrh na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 do 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona. Ak sa v konaniach podľa odseku 1 nepreukáže opak, platí, že sú tu dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m).

7. Podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku ak oprávnený návrh na vykonanie exekúcie doplní v lehote podľa odseku 1, súd preskúma či je daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m), a ak exekúciu nezastaví, rozhodne o pokračovaní exekúcie.

8. Podľa § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 23. decembra 2015 do 31. marca 2017 v návrhu na vykonanie exekúcie na podklade rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou oprávnený opíše aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným. Skutočnosti podľa prvej vety je povinný opísať aj oprávnený, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov. K návrhu na vykonanie exekúcie sa pripoja dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú.

9. Podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na 1) neprijateľné zmluvné podmienky, 2) obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo 3) rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.

10. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že napadnutým uznesením exekučného súdu č. k.18Er/1291/2014-34 zo dňa 17. marca 2022 exekúciu zastavil a zároveň rozhodol o nároku na náhradu trov exekúcie. Podkladom na vykonanie exekúcie je Rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, sp. zn. SR 07973/13 zo dňa 29. 01. 2014, ktorý oprávnený predložil s vyznačenou doložkou právoplatnosti dňa 17. februára 2014 a vykonateľnosti dňa 20. februára 2014, a ktorým bol povinný zaviazaný zaplatiť oprávnenému sumu 589,00 Eur s príslušenstvom (č. I. 8 – 9 spisu). Návrh na vykonanie exekúcie podal oprávnený 20.10.2014. Z obsahu spisu ďalej odvolací súd zistil, že oprávnený a povinný uzatvorili dňa 27. mája 2011 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, z ktorej vyplýva, že oprávnený ako veriteľ poskytol povinnému ako dlžníkovi úver vo výške 400,00 Eur. V ten istý deň bola povinným vystavená zmenka (č. I. 4 spisu) a zároveň uzavretá rozhodcovská zmluva na samostatnej listine.

12. Odvolací súd po preskúmaní veci výlučne z odvolacích dôvodov

13. Oprávnený v odvolaní namietal postavenie povinného ako spotrebiteľa, keďže vychádzal z vyhlásenia povinného v zmluve, že sa jedná o úver poskytnutý na výkon zamestnania, a teda vzhľadom na § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, sa na právny vzťah medzi oprávneným a povinným zákon o spotrebiteľských úveroch neaplikuje. Oprávnený v odvolaní zároveň tvrdil, že do vzťahu vstúpil v dobrej viere a poukázal na Dodatok k zmluve o úvere zo dňa 18.02.2011, podľa ktorého povinný vyhlásil, že peňažné prostriedky vo výške 400 Eur použije na nákup technických zariadení za účelom výkonu zamestnania (k uvedenému odvolací súd poznamenáva, že predmetom konania je nárok uplatnený zo zmluvy uzatvorenej dňa 27.05.2011 nie 18.02.2011, zároveň v konaní uvedený dodatok ani nebol predložený). Odvolací súd vzhľadom na

zistený skutkový stav záver okresného súdu, že na zmluvný vzťah uzatvorený medzi oprávneným a povinným treba aplikovať zákon č. 129/2010 Z.z považuje za vecne správny z dôvodov ako ich súd prvej inštancie uviedol v bode 18. odôvodnenia rozhodnutia. Na potvrdenie správnosti záveru súdu prvej inštancie odvolací súd poukazuje napr. na rozhodnutia I. ÚS 232/2023 zo dňa 20.04.2023, NS SR sp. zn. 6Cdo/146/2023 podľa ktorých „v každom konaní, ktorého predmetom budú práva a povinnosti spotrebiteľa, ak bude súčasne spochybňovaný jeho štatút, bude povinnosťou dodávateľa preukázať, že spotrebiteľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Dôkazná povinnosť dodávateľa plynie z povinnosti odbornej starostlivosti a je potvrdená aj skutočnosťou, že celý proces kontraktácie ovláda dodávateľ. Ak teda dodávateľ v každom jednom spornom prípade za použitia prostriedkov známych pre dôkazné konanie neunesie dôkazné bremeno preukázania štatútu nespotebriteľa, bude sa mať za to, že osoba je vždy spotrebiteľom, ktorému patrí spotrebiteľská právna ochrana“. Z uvedeného treba vychádzať aj vo vzťahu k dôkaznému bremenu oprávneného, t.j. jeho dôkazného bremena, že povinný spotrebiteľ uzatvoril úverovú zmluvu za účelom výkonu povolania.

14. Odvolateľ nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie namietal aj v tom, že rozhodnutie je v rozpore s nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 20. 02. 2020, sp. zn. II. ÚS 299/2019-44, keď pri posudzovaní nárokov zo zmenky, ktorá vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, je potrebné mať na pamäti, že ide o judikovaný nárok a že zmenka bola vystavená v súvislosti s reálne poskytnutým plnením alebo službou. Preto by bolo ústavne neudržateľné a nespravodlivé, ako aj v rozpore s čl. 20 ods. 1 Ústavy, ak by v takomto prípade oprávnený, v exekučnom konaní disponujúci riadnym exekučným titulom, nedostal príležitosť súdnou cestou vymôcť protihodnotu za reálne poskytnuté plnenie alebo službu len z dôvodu toho, že akcesoricky k hlavnému záväzku zmluvne dojednal ďalšie kvantifikovateľné a reálne oddeliteľné nároky, ktoré svojou povahou sú neprijateľné, a preto sa im súdna ochrana neposkytuje. V zmysle uvedeného oprávnený zastával názor, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď aplikoval ustanovenie § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku a exekučné konanie zastavil.

15. Odvolací súd po preskúmaní veci na základe vyššie uvedeného odvolacieho dôvodu dospel k záveru, že súd prvej inštancie nemal zatiaľ preukázané splnenie podmienok na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 03. 2017 v celom rozsahu. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvej inštancie exekúciu zastavil v celom rozsahu len z dôvodu, že v rozhodcovskom konaní nebolo prihladené na rozpor uplatneného nároku so zákonom. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní nedostatočne zohľadnil nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 299/2019 zo dňa 20. 02. 2020, podľa ktorého „ústavný súd v súvislosti s výkladom § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku konštatuje, že ide o špecifický dôvod na zastavenie exekúcie, či už v celom rozsahu alebo len v časti, v prípadoch ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihladené na (1) neprijateľné zmluvné podmienky, (2) obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo (3) rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom; podľa názoru ústavného súdu ustanovenie § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku nie je možné vykladať mechanicky tak, že pokiaľ vo veci konajúci súd identifikoval neprijateľnú podmienku, tak automaticky zastaví exekúciu v celom rozsahu, pretože pokiaľ neprijateľnú podmienku je možné kvantifikovať, t.j. oddeliť od ostatných nárokov zo zmenky, uplatňovaných na základe exekučného titulu v exekúcii, je potrebné v záujme spravodlivého posúdenia veci nepripustiť exekúciu len tej časti nároku uplatneného zo zmenky, ktorá má svoj pôvod (základ) v neprijateľnej zmluvnej podmienke; typicky tomu tak bude pri zmluvných podmienkach, ktoré zakladajú povinnosť platiť určitý poplatok, úrok, sankciu a pod.; vychádzajúc z princípu preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou (m. m. I. ÚS 640/2014) preto pri posudzovaní nárokov zo zmenky, ktorá vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, je potrebné mať na pamäti, že ide o judikovaný nárok a že zmenka bola vystavená v súvislosti s reálne poskytnutým plnením alebo službou; preto by bolo ústavne neudržateľné a nespravodlivé, ako aj v rozpore s čl. 20 ods. 1 ústavy, ak by v takomto prípade oprávnený, v exekučnom konaní disponujúci riadnym exekučným titulom, nedostal príležitosť súdnou cestou vymôcť protihodnotu za reálne poskytnuté plnenie alebo službu len z dôvodu, že akcesoricky k hlavnému záväzku zmluvne dojednal ďalšie kvantifikovateľné a reálne oddeliteľné nároky, ktoré svojou povahou sú neprijateľné, a preto sa im súdna ochrana neposkytuje; keďže krajský súd v okolnostiach posudzovanej veci vedel identifikovať rozsah neprijateľných podmienok (v konkrétnych sumách, pozn.), a napriek uvedenému svojím napadnutým uznesením potvrdil zastavenie exekúcie v celom rozsahu, aplikoval predmetné ustanovenie § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v rozpore s jeho účelom a zmyslom, čo má

za následok porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“.

16. S poukazom na uvedené odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, či celý nárok uplatnený oprávneným je v rozpore so zákonom, respektíve, či je možné kvantifikovať celý uplatnený nárok ako nárok uplatnený v rozpore so zákonom.

17. V ďalšom konaní bude súd prvej inštancie v rámci splnenia predpokladov na zastavenie exekúcie skúmať splnenie predpokladov na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku (t.j. neprihliadnutie na neprijateľné zmluvné podmienky, resp. rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom) v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 299/2019 zo dňa 20. 02. 2020, t.j. či neprichádza do úvahy zastavenie exekúcie len v časti. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie primeraným spôsobom odôvodní.

18. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).